

عربی (زبان قرآن (۷))

۱- گزینه «۴»

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۲)

آبأونا: پدران ما / یُرشِدوننا: ما را راهنمایی می کنند (ارشاد می کنند) / الأعمال الصالحة: کارهای شایسته / لأن: زیرا / الله: خداوند / یُحب: دوست دارد / الّذین: کسانی را که / آمَنوا: ایمان آوردند / عملوا: انجام دادند

۲- گزینه «۱»

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۳)

علیکم: شما باید، بر شماست / أن تكونوا: که باشید / ناهین: نهی کنندگان / المنکر: زشتی، کار ناپسند / الشّدائد: سختی ها / أهمّ الأمور: مهم ترین کارها

۳- گزینه «۲»

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۳ و ۴)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «پندهایی ارزشمند» صحیح است.

گزینه «۳»: «تو نباید بالا ببری، برتوست که بالا نبری» صحیح است.

گزینه «۴»: «هرکسی که اطرافمان است، بزرگان» صحیح است.

۴- گزینه «۴»

(علیرضا قلی زاده، لغت، صفحه ۲ و ۳)

کلمه «أنکر = اَفِیح» با هم مترادف هستند و هر دو به معنای «زشت تر، زشت ترین» می باشند.

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «خودپسند = خودپسند

گزینه «۲»: «فروتن ≠ فخر فروش

گزینه «۳»: «فرومایگان ≠ شایستگان

ترجمه متن:

در درختان و گیاهان اندیشه کن. نور خورشید یکی از عناصر مؤثر در رشد آنهاست و اشعه ماوراء بنفش برای استخوان های انسان و حیوان سودمند است و در آن ویتامین «د» تشکیل می شود که بدن را محکم و او را از بسیاری از بیماری ها قطعاً دور می کند. همانا خورشید فایده های زیاد دیگری نیز دارد که سپاس گزاری از پروردگاران بر ما واجب می شود.

۵- گزینه «۳»

(مریم آقایی، درک مطلب، ترکیبی)

موضوع اصلی متن، درباره خورشید که از نعمت های خداست و فواید آن می باشد که باعث رشد درختان نیز می شود. پس گزینه «۳» که به بخشی از فواید خورشید پرداخته، موضوع اصلی متن نیست و دورترین عنوان می شود.

۶- گزینه «۱»

(مریم آقایی، درک مطلب، ترکیبی)

«اشعه ماوراء بنفش فقط در رشد گیاهان مؤثر است.» طبق متن نادرست است و این اشعه برای استخوان ها سودمند است.

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: ویتامین «د» در اشعه ماوراء بنفش یافت می شود.

گزینه «۳»: در نعمت های خدا می اندیشیم و پروردگاران را به خاطر آفرینش آن ها شکر می کنیم.

گزینه «۴»: استخوان های انسان و حیوانات به واسطه ویتامین «د» محکم می شوند.

۷- گزینه «۲»

(قالر مشیریناهی، درک مطلب (تحلیل صرفی)، ترکیبی)

«يَتَكَوَّنُ» بر وزن «يَتَعَلَّ» مضارع از باب «تَعَلَّل» است، نه «تَفَعَّل» هم چنین لازم و معلوم است.

۸- گزینه «۲»

(علیرضا قلی زاده، قواعد، صفحه ۲)

با توجه به فعل امر «أَوْمَرُ» که مفرد مذکر مخاطب است باید مخاطب، مفرد مذکر باشد که همه گزینه ها مذکر هستند به جز گزینه «۲» که «أُخْتُ» مفرد مؤنث است، (أُخْتُ سعید: خواهر سعید)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «بَنَى»: پسر کم مذکر است.

گزینه «۳»: «پسر زینب» مذکر است.

گزینه «۴»: «حمزة» اسم عَلم (خاص) مذکر است.

۹- گزینه «۳»

(ولی الله نوروزی، قواعد، صفحه ۱ تا ۳)

کلمه «مَنْ» اسم به معنی «کسی که» است، و با حرف جرّ «مِنْ» فرق دارد.

در سایر گزینه ها به ترتیب: «إِن» / «أَحْسَن» / «عِبَاد» مجرور به حرف جرّ می باشند.

۱۰- گزینه «۱»

(ولی الله نوروزی، قواعد، صفحه ۲ و ۳)

«علی» حرف جرّ است و اسم بعد از آن مجرور می شود که به صورت «المسلمین» (مجرور با «ی») درست می باشد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: «الحكمة» فاعل و مرفوع است.

گزینه «۳»: «المتكبرين» مفعول و منصوب با «ی» است.

گزینه «۴»: «نموذج» خبر و مرفوع است.

ریاضی آمار (۷)

مبحث: گزاره ها و ترکیب گزاره ها

۱۱- گزینه «۱»

(اسمان غنی زاده، صفحه ۲ تا ۴)

گزاره یک جمله خبری است که ارزش درست یا نادرست دارد. پس تنها عبارت «ب» ($\sqrt{3}$ عددی گنگ است.) یک گزاره است. توجه کنید که جملات پرسشی، امری و عاطفی گزاره نیستند.

۱۲- گزینه «۳»

(هاری پلاور، صفحه ۲ تا ۴)

گزاره یک جمله خبری است که ارزش آن درست یا نادرست باشد. جملات آرزویی، عاطفی، امری و پرسشی جزء گزاره ها محسوب نمی شوند. گزینه «۳» یک جمله خبری است که درستی یا نادرستی آن را می توانیم دقیقاً مشخص کنیم. ولی در گزینه «۱» تعیین ارزش درستی یا نادرستی جمله امکان پذیر نیست، چون سلیقه ای است.

۱۳- گزینه «۳»

(اسمان غنی زاده، صفحه ۲ تا ۴)

اگر نادرست را با F و درست را با T نشان دهیم، داریم:

تشریح گزینه ها:

$$\frac{3}{2} > \frac{9}{2} \text{ یا } ۶۲۵ \text{ مربع کامل است.} \quad \text{گزینه «۱»}$$

$\underbrace{\quad\quad\quad}_T \quad \underbrace{\quad\quad\quad}_F$
 $\underbrace{\quad\quad\quad}_T$

$$\text{سه می } ۴ - x^2 = y \text{ ماکزیمم دارد یا } ۱۷ \text{ عددی اول است.} \quad \text{گزینه «۲»}$$

$\underbrace{\quad\quad\quad}_T \quad \underbrace{\quad\quad\quad}_T$
 $\underbrace{\quad\quad\quad}_T$

۵۱/۲ عددی گویا نیست یا ۸۰۰۱ عددی زوج است. گزینه «۳»

$$\underbrace{\qquad\qquad\qquad}_F \quad \underbrace{\qquad\qquad\qquad}_F \quad \underbrace{\qquad\qquad\qquad}_F$$

گزینه «۴»:

$$\underbrace{\frac{1}{4} > \frac{1}{3}}_F \quad \text{یا} \quad \underbrace{3 < \sqrt{10} < 4}_T \quad \underbrace{\qquad\qquad\qquad}_T$$

۱۴- گزینه «۴»

(سامان اسپهر، صفحه ۲ تا ۳)

گزاره $(5^8 \times 5^{20} = 5^{28})$ طبق قواعد ضرب اعداد توان دار، درست است؛ پس باید گزاره‌ای را انتخاب کنیم که ارزش آن، درست باشد. فقط ارزش گزاره موجود در گزینه «۴» درست است. با توجه به این که $4^0 = 1$ است، خواهیم داشت:

عضوهای اول، متفاوت‌اند پس f تابع است $f = \{(1,2), (2,6), (9,11)\} \Rightarrow$ توجه کنید که نمرة دانش‌آموزان، متغیر کمی نسبتی است. ضمناً واریانس داده‌های یکسان برابر صفر است و معادله $x^2 - x - 2 = 0$ دو ریشه مختلف علامت دارد:

$$\underbrace{x^2 - x - 2}_{\text{اتحاد جمله مشترک}} = 0 \Rightarrow (x-2)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 2 \end{cases}$$

۱۵- گزینه «۱»

(سامان اسپهر، صفحه ۲ تا ۳)

گزاره «الف» نادرست است؛ چون کوچک‌ترین عدد اول طبیعی یک رقی، عدد ۲ است. گزاره «ب» درست است؛ زیرا: $(3 - \sqrt{5}) + (7 + \sqrt{5}) = 10$ گزاره «پ» درست است. هر عدد طبیعی فرد را در هر عدد طبیعی زوج ضرب کنیم، جواب، عددی زوج می‌شود.

گزاره «ت» هم درست است؛ چون $1 = (-1)^2$ نامنفی است. قسمت «ث» اصلاً گزاره نیست؛ چون موضوعی سلیقه‌ای است و قابل ارزش‌گذاری نیست. گزاره «ج» درست است، چون وزن، متغیر کمی نسبتی است.

۱۶- گزینه «۱»

(امسان غنی‌زاده، صفحه ۲ تا ۳)

تنها گزاره عبارت «پ» قابل قبول است. توجه کنید «منفی‌بودن» نقیض «مثبت بودن» نیست زیرا ممکن است عدد صفر باشد.

۱۷- گزینه «۲»

(امیر زائرود، صفحه ۲ تا ۳)

دقت کنید نقیض عبارت «عدد ۲- صحیح است» برابر است با: «عدد ۲- صحیح نیست». در بقیه گزینه‌ها عبارت‌های کنار هم، نقیض یکدیگرند.

۱۸- گزینه «۲»

(سامان اسپهر، صفحه ۳)

اگر n گزاره ساده داشته باشیم، تعداد ردیف‌های جدول ارزش‌گذاری آن‌ها 2^n است. $2^n = 128 \Rightarrow 2^n = 2^7 \Rightarrow n = 7$

۱۹- گزینه «۳»

(فاطمه ایلقانی، صفحه ۳)

اگر یک گزاره مرکب از n گزاره ساده تشکیل شود، تعداد ردیف‌های جدول ارزش‌گذاری برابر 2^n است.

اگر گزاره ساده را حذف کنیم تعداد گزاره‌های ساده $n-1$ می‌شود، پس 2^{n-1} ردیف در جدول ارزش‌گذاری داریم، پس:

$$\frac{2^{n-1}}{2^n} = \frac{1}{2}$$

تعداد ردیف‌ها نصف می‌شود

۲۰- گزینه «۳»

(مهریس همزه‌ای، صفحه ۲ تا ۳)

مورد «پ» ترکیب فصلی دو گزاره است که ارزش هر دو گزاره تشکیل دهنده آن نادرست است. زیرا اگر ۲۴ داده متمایز داشته باشیم در این صورت هیچ یک از چارک‌ها عضوی از داده‌ها نیستند و گزاره در حالت کلی صحیح نیست، همچنین میانگین الزاماً از میانه بزرگ‌تر نیست. پس ترکیب فصلی دو گزاره نادرست دارای ارزش نادرست است.

تشریح عبارات:

الف) ترکیب عطفی دو گزاره است که هر دو گزاره تشکیل دهنده آن دارای ارزش درست است. پس ترکیب عطفی دارای ارزش درست است.

ب) ترکیب فصلی دو گزاره است که گزاره اول دارای ارزش نادرست و گزاره دوم دارای ارزش درست است، زیرا $\sqrt{2} \approx 1/4 > 0/2$ است. پس این ترکیب فصلی دارای ارزش درست است.

۲۱- گزینه «۱»

(فاطمه ایلقانی، صفحه ۲ تا ۳)

می‌دانیم مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ در صورت وجود برابر $-\frac{b}{a}$ است، پس در معادله داده شده داریم $S = \frac{-(-1)}{1} = 1$ بنابراین ارزش گزاره داده شده درست است. پس برای این که ترکیب عطفی نادرست باشد، باید در جای خالی یک گزاره نادرست قرار دهیم.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست

گزینه «۲»: درست: $\sqrt{4} = 2$ و عدد طبیعی است.

گزینه «۳»: درست: $x^2 - 4 = 0 \Rightarrow x = \pm 2$

گزینه «۴»: درست: π^2 عددی گنگ است.

۲۲- گزینه «۳»

(سامان اسپهر، صفحه ۲ تا ۳)

گزاره «عدد ۸ مقسوم‌علیه ۲۴ است» ارزش درست دارد، پس باید در جای خالی هم، گزاره‌ای درست قرار دهیم تا ارزش ترکیب عطفی آن‌ها درست شود. از سال قبل می‌دانید که نمودار میله‌ای، نموداری تک‌متغیره است. ضمناً ۱۰۰ بر ۳۰ بخش‌پذیر نیست و همچنین معادله $x^2 + 16 = 0$ اصلاً جواب ندارد؛ زیرا:

نمی‌توان از عدد منفی، جذر گرفت $x^2 = -16 \Rightarrow$ پس تنها گزاره گزینه «۳» ارزش درست دارد.

۲۳- گزینه «۳»

(مهریس همزه‌ای، صفحه ۲ تا ۳)

عدد یک نه اول است و نه مرکب. پس ارزش گزاره p نادرست است. همچنین ارزش گزاره q درست است. تنها ارزش گزینه «۳» درست است، زیرا:

$$\sim (p \wedge q) \vee r \equiv \underbrace{(F \wedge T)}_F \vee r \equiv T \vee r \equiv T$$

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»:

$$\sim (p \vee q) \wedge r \equiv (F \vee T) \wedge r \equiv T \wedge r \equiv F \wedge r \equiv F$$

گزینه «۲»:

$$\sim r \wedge (p \sim q) \equiv \sim r \wedge \underbrace{(F \sim T)}_F \equiv F$$

گزینه «۴»:

$$\sim \underbrace{(q \vee r)}_T \wedge p \equiv \sim T \wedge F \equiv F \wedge F \equiv F$$

۲۴- گزینه «۳»

(مهریس همزه‌ای، صفحه ۲ تا ۳)

گزاره $p \vee \sim p$ همواره درست و گزاره $p \wedge \sim p$ همواره نادرست است.

$\sim p \vee q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$	$p \vee q$	$p \vee \sim q$	$(p \vee q) \wedge (p \vee \sim q)$
T	T	T	T	T
F	F	T	T	T
T	F	T	F	F
T	T	F	T	F

(ب)

(پ)

$p \wedge q$	$p \wedge \sim q$	$(p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q)$
T	F	T
F	T	F
F	F	F
F	F	F

(ت)

همان‌طور که مشاهده می‌شود ارزش گزاره‌های (الف) و (ب) نقیض یکدیگرند.

علوم و فنون ادبی (۲)

مبحث: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم

(افشین کیانی، ترکیبی)

۳۱- گزینه ۳

«دولت‌شاه سمرقندی» کتاب تذکره دولت‌شاه را در شرح احوال بیش از صدتن از شاعران ایرانی نوشته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «المعجم، مقدمه‌ای مصنوع دارد اما اصل کتاب، ساده و عالمانه است و موضوع آن، علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است.

گزینه ۲: «فخرالدین عراقی در هر فصل کتاب عشاق‌نامه به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان می‌برد. قالب این کتاب، مثنوی است.

گزینه ۴: «مکاتیب مولوی، اثری منثور و مجموعه‌نامه‌های اوست.

(افشین کیانی، ترکیبی)

۳۲- گزینه ۴

«جمشید و خورشید» اثر سلمان ساوجی به تقلید از داستان‌های نظامی سروده شده است. «تحفه‌الاحرار» اثر جامی به تقلید از مثنوی‌های نظامی سروده شده است.

(افشین کیانی، صفحه ۱۵)

۳۳- گزینه ۴

موضوع «تاریخ جهانگشا»: ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح
موضوع «لمعات»: سیر و سلوک عارفانه
موضوع «مرصادالعباد»: سلوک دین و تربیت نفس انسانی

(ابراهیم رضایی‌مقدم، ترکیبی)

۳۴- گزینه ۲

(الف) غزل‌های خواجه بر حافظ تأثیرگذار بود.
(ب) جامی در نفحات‌الانس خود شیوه تذکره‌الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.
(ج) شاه نعمت‌الله‌ولی از شاعران قرن نهم است که در تصوف و طریقت مقامی بلند داشت.

(مهم نوری، صفحه ۱۶)

۳۵- گزینه ۴

در این دوره، از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت.

(مهم نوری، صفحه ۱۶ و ۱۷)

۳۶- گزینه ۲

عبید زاکانی شاعر خوش‌ذوق و آگاهی است که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است. وی در منظومه «موش و گربه» ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.
رسالة دلگشا، صد پند و اخلاق‌الاشراف از آثار منثور او هستند.

۲۵- گزینه ۲

(امیر معمریان، صفحه ۲ تا ۶)

اگر ارزش r نادرست باشد، ارزش $\sim r$ درست است و ترکیب فصلی آن با هر گزاره دیگری ارزش درست دارد اگر ارزش r درست باشد، در صورتی که ارزش p درست باشد، ارزش $(p \wedge \sim q) \vee p$ درست است و ترکیب فصلی آن با $\sim r$ نیز درست است. تنها در صورتی که r درست و p نادرست باشد چون $p \wedge \sim q$ نیز نادرست می‌شود، ارزش گزاره داده شده نادرست است. یعنی در ۶ حالت از $2^3 = 8$ حالت ممکن، ارزش گزاره درست است.

۲۶- گزینه ۳

(سامان اسپهر، صفحه ۴، صفحه ۲ تا ۶)

چون p درست است، پس $\sim p$ نادرست است و $p \wedge q \sim$ نیز نادرست است. در نتیجه گزاره مرکب $q \vee (\sim p \wedge q)$ همواره هم‌ارزش با q است. پس q نادرست است.

حال ارزش گزاره $(p \wedge q) \wedge r \sim$ را به دست می‌آوریم:

$$\sim (p \wedge q) \wedge r \equiv \sim (T \wedge F) \wedge r \equiv T \wedge r \equiv r$$

(سامان اسپهر، صفحه ۴، صفحه ۲ تا ۶)

۲۷- گزینه ۳

با استفاده از جدول ارزش‌گذاری گزاره‌ها، داریم:

p	q	$\sim p$	$q \vee \sim p$	$\sim (q \vee \sim p)$	$p \vee \sim (q \vee \sim p)$
د	د	ن	د	ن	د
د	ن	ن	ن	د	د
ن	د	د	د	ن	ن
ن	ن	د	د	ن	ن

(۱)

(۲)

از (۱) و (۲) نتیجه می‌گیریم گزاره $p \vee \sim (q \vee \sim p)$ همواره هم‌ارزش با گزاره p است.

(موری تک، صفحه ۲ تا ۶)

۲۸- گزینه ۴

به بررسی تکنیک گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه ۱: «ترکیب عطفی $p \wedge T$ به ارزش گزاره $\sim p$ بستگی دارد و هم‌ارزش با $\sim p$ است. گزینه ۲: «ترکیب عطفی هر گزاره با نقیض خودش همواره دارای ارزش نادرست است. گزینه ۳: «ترکیب عطفی $p \wedge T$ به ارزش $\sim p$ بستگی دارد. گزینه ۴: «نقیض نقیض یک گزاره هم‌ارزش با خود همان گزاره است، یعنی $\sim(\sim p) \equiv p$ و ترکیب فصلی آن با نقیضش همواره دارای ارزش درست است، پس ترکیب فصلی این گزینه همواره دارای ارزش درست است.

(امیر معمریان، صفحه ۲ تا ۶)

۲۹- گزینه ۲

با توجه به جدول زیر، ارزش گزاره موردنظر را می‌یابیم:

p	$\sim q$	$\sim p$	q	$p \vee \sim q$	$\sim p \vee q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$
F	F	T	T	F	T	F
T	T	F	F	T	F	F
T	F	F	T	T	T	T
F	T	T	F	T	T	T

(هاشم زهائیان، صفحه ۲ تا ۶)

۳۰- گزینه ۳

با استفاده از جدول زیر ارزش گزاره هر یک از موارد را می‌یابیم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \wedge \sim q$	$\sim p \wedge q$	$(p \wedge \sim q) \vee (\sim p \wedge q)$	$p \vee \sim q$
T	T	F	F	F	F	F	T
T	F	F	T	T	F	T	T
F	T	T	F	F	T	T	F
F	F	T	T	F	F	F	T

(الف)

۳۷- گزینه ۳»

(سعید جعفری، صفحه ۱۴)

«نثر نویسی در سده هفتم بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد: یکی ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصداالعباد؛ دیگر پیچیده‌نویسی با محتوای عمدتاً تاریخی حاکمان وقت که در آثاری مانند تاریخ و صاف و تاریخ جهانگشای جوینی دیده می‌شود.»

۳۸- گزینه ۴»

(سعید جعفری، صفحه ۱۸)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: پس از حمله تیمور گورکانی در این دوره، آنچه پس از حمله مغول سالم یا نیمه‌سالم مانده بود، مثل فارس همه از میان رفت.
گزینه ۲: تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند.
گزینه ۳: پس از مرگ تیمور، شاهرخ توانست شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد.

۳۹- گزینه ۲»

(سعید جعفری، صفحه ۱۲ و ۱۳)

در یورش ویرانگر مغولان، بزرگانی چون نجم‌الدین گبری و فریدالدین عطار نیشابوری کشته شدند. کمال‌الدین اسماعیل، متاح جلال‌الدین خوارزمشاه نیز در سال ۶۳۵ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۴۰- گزینه ۱»

(ابراهیم رضایی‌مقدم، صفحه ۱۹)

مفهوم بیت صورت سؤال و بیت‌های «ب» و «ج»: ارزشمندی عشق و این‌که ارزش دنیا به عشق‌ورزی است.
مفهوم سایر ابیات:
بیت «الف»: همه ذرات، عاشق خداوند هستند.
بیت «د»: بیان سوزندگی عشق

تاریخ (۲)

مبحث: منابع پژوهشی در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی

۴۱- گزینه ۲»

(بهروز یحیی، صفحه ۲)

محوطه‌ها و بناهای تاریخی به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

۴۲- گزینه ۴»

(بهروز یحیی، صفحه ۳)

انواع پوشاک، جواهرات، ابزارهای کشاورزی، ظروف، وسایل حمل و نقل، اشیای هنری مثل مجسمه‌ها و ... و در مجموع تمام دست‌ساخته‌های انسانی باز مانده از گذشته، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند.

۴۳- گزینه ۲»

(علی مقدم کریمی، صفحه ۴)

مؤلفان تاریخ‌های عمومی، نگارش تاریخ جهان را از آغاز آفرینش عالم آغاز می‌کردند و سپس به شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند.

۴۴- گزینه ۴»

(علی مقدم کریمی، صفحه ۵)

از معروف‌ترین آثار تاریخ محلی، می‌توان به تاریخ سیستان از مؤلفی ناشناخته، در موضوع تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ ق اشاره کرد.

۴۵- گزینه ۱»

(مهری کاردان، صفحه ۶)

با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.
از مشهورترین تک‌نگاری‌ها می‌توان به عجائب‌المقدور فی‌نوائب تیمور (زندگی شگفت‌آور تیمور) تألیف ابن‌عربشاه درباره تیمور اشاره کرد.

۴۶- گزینه ۱»

(مهری کاردان، صفحه ۶ و ۷)

سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود.
تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

۴۷- گزینه ۳»

(سیدمهر مرنی‌دینانی، صفحه ۹)

کتاب‌هایی با عنوان مشترک المسالك و الممالك تألیف نویسندگان مختلف از جمله ابن‌خردادبه است که در دسته نوشته‌های جغرافیایی قرار می‌گیرد. تألیف شده توسط نویسندگان مختلف جواب صحیح‌تر است.

۴۸- گزینه ۳»

(سیدمهر مرنی‌دینانی، صفحه ۹)

انوری شاعر دوره سلجوقی بود و در قصیده نامه اهل خراسان اوضاع اجتماعی، سیاسی و فرهنگی زمان خود را نقد کرد.

۴۹- گزینه ۲»

(علی مقدم کریمی، صفحه ۱۰)

کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای اطلاعاتی سودمند درباره شیوه کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، فرهنگی و نظامی ارائه می‌دهند.

۵۰- گزینه ۱»

(علی مقدم کریمی، صفحه ۱۱)

اسناد برجای مانده از دیوان‌های حکومتی سلسله‌ها نظیر فرمان‌ها و معاهدات سیاسی، اسناد اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و منشآت (نامه‌ها) از منابع و مراجع مهم تاریخی محسوب می‌شوند.

جغرافیا (۲)

مبحث سؤالات: معنا و مفهوم ناحیه

۵۱- گزینه ۳»

(بهروز یحیی، صفحه ۳)

جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پدیدآمدن ساختمان‌های بلند مرتبه در شهرهایی با نقش بندری شده است.

۵۲- گزینه ۲»

(بهروز یحیی، صفحه ۳)

ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است (وحدت‌یابی)

۵۳- گزینه ۳»

(مهری کاردان، صفحه ۵)

میانگین درصد بارش در فصل زمستان در نواحی داخلی ایران ۵۶ درصد است یعنی از کل بارش ۱۵۴ میلی‌متری، ۵۶ درصد آن در زمستان اتفاق می‌افتد.
در ناحیه خزر شرقی از کل بارندگی ۵۳۹ میلی‌متر (میانگین) ۴۸ درصد آن در پاییز رخ می‌دهد.

۵۴- گزینه ۴»

(مهری کاردان، صفحه ۵)

ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
خزر غربی با میانگین بارشی سالانه ۱۲۶۱ بیش‌ترین میانگین سالانه بارش را دارد.

۵۵- گزینه «۱»

(مهری کاردران، صفحه ۷)

به طور تقریبی ۴۲٪ از اقوام افغانستان پشتون‌ها هستند و ۲٪ بلوچ یعنی به ترتیب جمعیت اقوام به صورت زیر است:

- پشتون ۴۲٪
- تاجیک ۲۷٪
- هزاره ۹٪
- ازبک ۹٪
- ایماق ۴٪
- ترکمن ۳٪
- بلوچ ۲٪
- سایر اقوام ۴٪

۵۶- گزینه «۲»

(مهری کاردران، صفحه ۶)

خاک کراپوزول ← خاک یخ بسته نواحی توندرا است.
خاک چرنوزیوم ← خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها است.

۵۷- گزینه «۴»

(سیرممر مرنی دینانی، صفحه ۸)

در کشور سوئیس چهار زبان رسمی وجود دارد که زبان آلمانی در میان آن‌ها بیش‌تر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۵۸- گزینه «۲»

(سیرممر مرنی دینانی، صفحه ۸)

طبق نمودار و نقشه صفحه ۸ کتاب درسی ادیان هندو، اسلام و مسیحیت بیش‌ترین پیرو را در هندوستان دارد.

۵۹- گزینه «۲»

(مهری کاردران، صفحه ۹)

شهرهای صنعتی: ایتالیا ۱- ونیز ۲- میلان / فرانسه ۱- پاریس ۲- لیون / اسپانیا ۱- بلبائو ۲- بارسلونا / سوئیس ۱- زوریخ

۶۰- گزینه «۱»

(مهری کاردران، صفحه ۹)

پوهمیا ← چک
رور ← آلمان

جامعه‌شناسی (۲)

مبحث: جهان فرهنگی

۶۱- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سینی، صفحه ۶)

برخی جهان‌تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آنها طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند و از وجود سه جهان طبیعت، جهان ذهن و جهان فرهنگ سخن می‌گویند. محدود کردن جهان طبیعت به جنبه تجربه‌پذیر به معنای نپذیرفتن ابعاد معنوی و فوق‌طبیعی است.

۶۲- گزینه «۱»

(سیرممر مرنی دینانی، صفحه ۸)

این نمودار تبیین‌کننده دیدگاه دوم در مورد ارتباط و تعامل جهان‌ها می‌باشد. این دیدگاه، جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان‌تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه جهان‌تکوینی و جهان ذهنی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۶۳- گزینه «۳»

(سیرممر مرنی دینانی، صفحه ۷ و ۸)

(الف) در دیدگاه دوم، جهان فرهنگی مهم‌ترین جهان است و جهان‌تکوینی صرفاً ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن تصرف می‌کنند.
(ب) طبق دیدگاه سوم براساس حکمت و اراده خداوند، رفتار حکیمانه‌ای از سوی جهان‌تکوینی سر می‌زند.
(پ) براساس دیدگاه اول، ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند.

۶۴- گزینه «۲»

(بهروز یببی، صفحه ۵ و ۶)

تشریح موارد نادرست:

جهان انسانی به دو جهان ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌شود.
تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان نیستند.

۶۵- گزینه «۴»

(بهروز یببی، صفحه ۸)

از منظر قرآن، هرگاه انسان، اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان‌تکوینی درهای برکات خود را به روی آن‌ها می‌گشاید. قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، اغلال و سلاسل می‌نامد.

۶۶- گزینه «۳»

(آزاده میرزایی، صفحه ۴)

عبارت‌های «الف و پ» درست است و عبارت‌های «ب و ت» نادرست است.

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب) بخش فردی جهان انسانی را جهان ذهنی می‌نامند.
(ت) دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیقات ویژه ما مربوط به بخش فردی جهان انسانی است نه بخش اجتماعی.

۶۷- گزینه «۴»

(آزاده میرزایی، صفحه ۴)

(الف) جهان انسانی محصول زندگی انسان است.
(ب) ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به بخش فردی جهان انسانی تعلق دارند.
(پ) فرهنگ، محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

۶۸- گزینه «۲»

(فاطمه صفری، صفحه ۳ و ۴)

پرسش‌های بنیادی به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند:
هستی‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
معرفت‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟
انسان‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟

۶۹- گزینه «۴»

(فاطمه صفری، صفحه ۷ و ۹)

تشریح عبارت نادرست:

هنر را می‌توان بیان رفیق‌ترین فردیت هنرمند دانست، اما این فردیت مجرد از اجتماع نیست.

۷۰- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سینی، صفحه ۵)

بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.
نکات مهم درسی: گزینه ۲ به تعامل جهان‌های فردی و اجتماعی انسان اشاره دارد.

فلسفه

مبحث: چستی فلسفه

۷۱- گزینه «۴»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۳ و ۵)
مشغول بودن به امور روزانه و عادی زندگی و ماندن در فطرت اول که مربوط به پرسش‌های دسته اول می‌باشد، شایسته انسان نیست.

۷۲- گزینه «۴»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۶)
تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند موجب ظهور دانشی به نام فلسفه شده است. به عبارت دیگر دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سؤال‌هاست.

۷۳- گزینه «۱»

(راهله بابایی، صفحه ۵، ۱۰ و ۱۱)
گزاره‌های «الف» و «ج» صحیح می‌باشند.
تشریح گزاره‌های نادرست:

ب) روش مناسب برای مواجهه با پرسش‌های فلسفی، همان روش استدلالی و عقلی است.
د) هیچ انسانی با رسیدن به فطرت ثانی از فطرت اول بی‌نیاز نمی‌شود.
نکته: شخصی که اهل تفکر فلسفی است، نظرات فلاسفه دیگر را می‌آموزد اما در پاسخ به سؤالات مهم و اساسی دارای استقلال اندیشه است و مقلد نیست.

۷۴- گزینه «۴»

(راهله بابایی، صفحه ۷)
سوفیست‌ها حقیقت را امری شخصی می‌دانستند و می‌گفتند حقیقت نسبی است و تابع ادراک هر فرد است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: سقراط نمی‌خواست با سوفیست‌ها هم ردیف باشد.
گزینه «۲»: اولین بار فیثاغورس این واژه را استفاده کرده است.
گزینه «۳»: سفسطه یک کلمه عربی است نه یونانی.

۷۵- گزینه «۱»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۸)
تقسیم ارسطویی دانش (فلسفه):

فلسفه نظری فلسفه عملی فلسفه شعری	فلسفه اولی فلسفه وسطی (ریاضیات) فلسفه سفلی (طبیعیات)
--	--

۷۶- گزینه «۳»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۷)
سقراط به سبب تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم (دلیل اصلی) و شاید هم به خاطر هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود او را سوفیست یا دانشمند بخوانند. (دلیل احتمالی)

۷۷- گزینه «۳»

مراحل اندیشه‌ورزی به این صورت است:
 ۱) رویه‌رو شدن با مسئله
 ۲) طرح سؤال
 ۳) تفکر در اندوخته‌ها
 ۴) رسیدن به پاسخ

۷۸- گزینه «۱»

(پرگل ریمی، صفحه ۴)
لفظ «فلسفه» ریشه یونانی دارد. این لفظ (فلسفه) عربی شده کلمه «فیلسوفیا» است.

۷۹- گزینه «۱»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۱۰)
ریاضی و فلسفه، هر دو از روش عقلی و استدلالی محض استفاده می‌کنند. بنابراین روش دو دانش ریاضی و فلسفه مشابه هم می‌باشد.

۸۰- گزینه «۱»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۵ و ۶)
فطرت اول، سطح اول زندگی انسانی و پرداختن به امور محسوس و زندگی روزمره است. اما فطرت ثانی، درست برعکس فطرت اول، در پی پرداختن به پرسش‌های بنیادین جهان و انسان است. ملاصدرا این فطرت ثانی را مرحله برتر و عالی‌تر حیات انسان می‌داند و همچنین مانند در فطرت اول را شایسته هیچ انسان نمی‌داند و توصیه به گذر (نه ترک) از آن را دارد.

روانشناسی

مبحث: روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه

۸۱- گزینه «۲»

(فاطمه ایبزی، صفحه ۱۲)
پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود. سپس آن‌ها با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی و قوه تخیلشان، سعی می‌کنند پاسخ‌های اولیه و سنجیده‌ای به مسئله‌های علمی بدهند. به این پاسخ‌ها، فرضیه می‌گویند.

۸۲- گزینه «۲»

(وفیر دهقان، صفحه ۱۸)
روش علمی دو ویژگی مهم دارد: «متغیر و تعریف عملیاتی»
متغیر یعنی هر چیزی که تغییر می‌کند و دارای مقادیر مختلف است. مثل سن، معدل و ...
تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همگان از آن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند.

۸۳- گزینه «۳»

(فاطمه ایبزی، صفحه ۱۱، ۱۶ و ۱۷)
یکی از روش‌های درک این مفهوم که «جهان دارای نظم است». روش علمی در علم تجربی است. اما لزوماً روش علمی، تنها روش نیست. منابع دیگر کسب آگاهی و معرفت (مثل عقل یا وحی) هم می‌توانند تبیین‌هایی برای این موضوع ارائه کنند. هر یک از منابع آگاهی و معرفت، روش‌های خاص و متناسب با خود را داشته و می‌توانند برای تبیین این مسئله از آن استفاده کنند.

۸۴- گزینه «۴»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۱۲ و ۱۳)
معتبر بودن و پذیرفته شدن فرضیه در وهله اول، نیازمند تطابق با یافته‌های علوم تجربی است و در وهله دوم بستگی به گذر زمان دارد. چه بسیار فرضیه‌هایی که در طول زمان به نادرستی آن‌ها پی برده شده است.

۸۵- گزینه «۳»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۱۵ و ۱۶)
پیش‌بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روشن‌تری داشته باشد، آسان‌تر است.

۸۶- گزینه «۱»

(سیرمهر مرنی دینانی، صفحه ۱۷ و ۱۸)
آخرین مفهوم در تعریف روش علمی «موقعیت نامعین» است.
روشن‌سازی موقعیت نامعین همانند نور در شب تاریک است.

۸۷- گزینه «۲»

(آزاده میرزایی، صفحه ۱۷)
هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

۸۸- گزینه «۴»

(آزاده میرزایی، صفحه ۱۴)
اهداف علم روان‌شناسی عبارت‌اند از:
 ۱) توصیف (۲) تبیین (۳) پیش‌بینی (۴) کنترل
 پرسشی که در متن سؤال مطرح شده است با «چرا» شروع شده است و دلیل سلامتی افرادی که ورزش می‌کنند را پرسیده است. بنابراین به هدف تبیین اشاره کرده است، چرا که تبیین به جرای اتفاق افتادن یک پدیده می‌پردازد.

۸۹- گزینه «۳»

(آزاده میرزایی، صفحه ۱۱ و ۱۲)
این فرد با روش‌های علمی علم تجربی به این پرسش پاسخ داده است.
منابع کسب آگاهی و معرفت عبارت است از:
 ۱) عقل (روش‌های فلسفی و استدلال‌های منطقی) ۲) شهود و دریافت درونی ۳) استناد به وحی و آیات الهی و سخن بزرگان دین ۴) تجربه (روش‌های علم تجربی)

۹۰- گزینه «۴»

(فاطمه ایبزی، صفحه ۱۹ و ۲۰)
همه علوم به یک میزان دارای یافته‌های تکرارپذیر نیستند، مثلاً فیزیک‌دانی که موضوع پژوهش او اجسام بی‌جان است، می‌تواند به یافته‌های یکسانی در آزمایش‌های متعدد تأثیر گرما بر فلز برسد ولی چنین چیزی در علوم مثل روان‌شناسی (به‌دلیل پیچیدگی مسائل و پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی و تأثیر ارزش‌ها بر نوع نگاه و تفسیر پدیده‌ها) بسیار دشوار است.